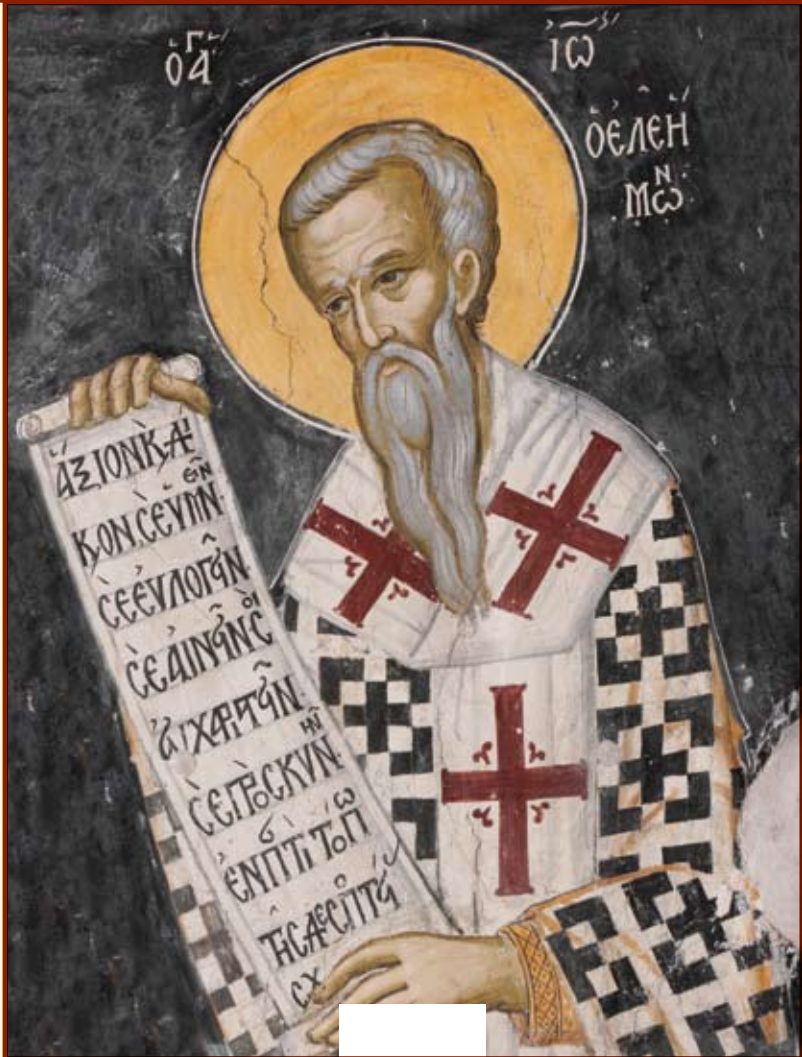

ΕΚΦΡΑΣΗ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΚΔΟΣΗ
ΙΕΡΟΥ ΗΣΥΧΑΣΤΗΡΙΟΥ ΑΓΙΑΣ ΤΡΙΑΔΟΣ

ΕΚΦΡΑΣΗ

ΔΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ
Ι. ΗΣΥΧΑΣΤΗΡΙΟΥ ΑΓ. ΤΡΙΑΔΟΣ
ΜΕΤΟΧΙΟΥ Ι. ΜΟΝΗΣ ΜΑΧΑΙΡΑ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ:

π. Ανδρέας Άγαθοκλέους

Τ.Θ. 42036, 6530 Λάρνακα - Κύπρος

Τηλ: 99607871, Φαξ: 22991545

www.isagiastriados.com

ΤΕΥΧΟΣ 179

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2019

ISSN 1019-5181

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ - ΕΚΤΥΠΩΣΗ:

Ζαφείρης Δημητρίου & Υιός Ατδ, Λάρνακα

ΠΟΙΟΣ ΕΙΝΑΙ Ο ΕΥΤΥΧΙΣΜΕΝΟΣ

Ο άνθρωπος είναι σέ όλα άχόρταγος. Θέλει νά απολαύσει πολλά, χωρίς νά μπορεί νά τά προφτάσει όλα. Καί γι' αυτό βασανίζεται. "Όποιος όμως, φτάσει σέ μία κατάσταση, πού νά εύχαριστιέται μέ τά λίγα, καί νά μή θέλει πολλά έστω καί κι άν μπορεί νά τά άποκτήσει, εκείνος λοιπόν είναι εύτυχισμένος.

Οί άνθρωποι δέν βρίσκουν πουθενά εύτυχία, γιατί επιχειρούν νά ζήσουν χωρίς τόν έαυτό τους. Άλλά όποιος χάσει τόν έαυτό του, έχει χάσει τήν εύτυχία.

Εύτυχία δέν είναι τό ζάλισμα, πού δίνουν οί πολυμέριμες ήδονές καί απολαύσεις, αλλά ή ειρήνη τής ψυχής καί ή σιωπηλή άγαλλίαση τής καρδιάς. Γι' αυτό είπε ό Χριστός: «Όυκ έρχεται ή βασιλεία του Θεού μετά παρατηρήσεως: ούδέ έρουσιν, ιδού ωδε, ή ιδού εκεί. Ίδού γάρ ή βασιλεία του Θεού έντός ήμών έστι». ❖

Φώτη Κόντογλου

Εικόνα έξωφύλλου: Ό άγιος Ίωάννης ό Έλεήμων (16ος αι.)

Νωπογραφία καθολικού μονής Αγίου Νεοφύτου του Έγκλειστου, Τάλα Πάφου.

ΠΡΟΛΟΓΙΚΟ

Τό τεύχος αυτό, τό τελευταίο τῆς χρονιάς ἀλλά καί τοῦ τόμου, ἔχει τρεῖς ἀφιερώσεις:

- Γιά τά 1400 χρόνια ἀπό τήν κοίμηση τοῦ ἐν ἀγίοις πατρός ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Ἐλεήμονος, τοῦ Κυρίου καί Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας.
- Γιά τά 30 χρόνια ἀπό τήν κοίμηση τοῦ π. Ἐπιφανίου Θεοδωρόπουλου, πού ὑπῆρξε, στή μεγαλόπολη τῶν Ἀθηνῶν μέ ὅλα τά ἀρνητικά της, σημεῖο πού ἔδειχνε τό ἐφικτό τῆς ἀγιότητος, τῆς θυσιαστικῆς ἀγάπης, τῆς ἐμπειρίας τοῦ ζῶντος Κυρίου.
- Γιά τά 30 χρόνια ἀπό τήν κοίμηση τοῦ «ἀγίου τῆς Λύσης», τοῦ «κοσμικοῦ ἐρημίτη», Παναῆ τοῦ Ἰλαμιοῦ.

Ὁ πρῶτος Ἱεράρχης, ὁ δεύτερος ἱερέας, ὁ τρίτος λαϊκός. Καί οἱ τρεῖς ἔζησαν καί ἔδρασαν καί ἀκολούθησαν τήν «ὁδόν τοῦ Κυρίου» μέσα στόν κόσμο. Ἐλπίδα καί προσδοκία καί βεβαιότητα πώς «οὐχ ὁ τόπος ἀλλ' ὁ τρόπος» ζωῆς μας εἶναι πού μᾶς ὁδηγεῖ στήν ἐμπειρία τῆς ἀγιότητος τοῦ μόνου καί τέλειου Ἁγίου. Ἐκτενῆ ἀναφορά σ' αὐτό, κάνει τό κείμενο τοῦ Γιώργου Κυπριανοῦ «Πῶς ἐν κόσμῳ ἀγιάζεις».

Ἡ Ἐκκλησία, ὡς τό Σῶμα τοῦ Χριστοῦ πού στηρίζεται στή ζωή, στή θυσία καί στήν Ἀνάστασή Του καί πού ζωοποιεῖται ἀπό τό Ἅγιο Πνεῦμα, ἀθόρυβα καί οὐσιαστικά, προσφέρει σέ ὅλο τόν κόσμο τή γνώση τῆς ὄντως Ζωῆς. Μακάριοι ὅσοι γνώρισαν ἀνθρώπους πού τή ζήσαν κι εὐλογημένοι ὅσοι τήν ἀποκτήσαν. ❖

π. Ἀνδρέας Ἀγαθοκλέους

ΠΩΣ ΕΝ ΚΟΣΜΩ ΑΓΙΑΖΕΙΣ

Γιώργου Κυπριανού

Δίπιο πολλοί χριστιανοί ἔχουν ταυτίσει τὴν ἀγιότητα μετὰ τὴν ἀσκησιμ ἔκτος τοῦ κόσμου, σέ σπηλιές, ἀσκηταριά, μοναστήρια, τὴν συνδέουν μετὰ τὴ νήψη καὶ τὴ θεωρία, μετὰ τὴν ἀδιάλειπτη προσευχή καὶ τὰ διορατικά καὶ προορατικά χαρίσματα, τὴν περιορίζουν ἐντὸς τοῦ ράσου καὶ τὴ ζυγίζουν μετὰ τὴ μεζούρα τῆς θαυματοποιίας καὶ τῶν ἀποκαλύψεων. Κι ὁμως τὰ πράγματα δέν εἶναι ἀκριβῶς ἔτσι. Γεύση καὶ ἐμπειρία ἀγιότητος εἶναι κάθε μορφή ἀσκησιμ, ἀγών, ἐπιμονῆς, ὑπομονῆς καὶ πίστις κάθε πιστοῦ, ὅπου κι ἂν βρίσκεται, κάτω ἀπό τίς ὁποιοσδήποτε συνθήκες. Ἐξάλλου δέν θά εἶχε κανένα νόημα ἡ ἐντολή τοῦ Χριστοῦ γιά ὅλους τοὺς ἀκόλουθούς του, «ἀγιοι γίνεσθε ὅτι ἐγώ ἅγιός ἐμι».

Ἄγιος εἶναι ὁ πολύτεκνος πατέρας, ὁ ὁποῖος παρά τὸν κάματο καὶ τὴν φτώχεια του δέν χάνει τὴν πίστιμ καὶ τὴν ἐλπίδα του στόν Θεό καὶ ἀγωνίζεται νά

κρατηθεῖ. Ἄγιος εἶναι ὁ σύζυγος πού ὑπηρετήσε τή σύζυγό του μέ προβλήματα ὑγείας, μέ ἀφοσίωση μέχρι τό τέλος, μένοντας πιστός στήν ὑπόσχεσή του μέχρι τελευταίας πνοῆς. Ἄγιος εἶναι ὁ μεγαλοεπιχειρηματίας, ὁ ὁποῖος ἀρνεῖται τήν πρόκληση τοῦ εὐκολοῦ κέρδους, ἀρνεῖται τήν ἀδικία, ἐπιμένει στήν τιμιότητα καί ἀγαθοεργεῖ φανερά ἤ κρυφά καί εὐχαριστεῖ γιά ὅλα τόν Θεό. Ἄγιος εἶναι ὁ πιστός πού ἀγόγγυστα ἀνέλαβε τόν Γολγοθά τῆς ἀσθένειάς του, χωρίς νά λυγίσει, χωρίς νά βλασφημήσει, χωρίς νά προκαλέσει τόν Θεό, πόσο μᾶλλον νά Τόν ἀρνηθεῖ. Ἄγιος εἶναι ὁ γονιός πού πασχίζει μέ νύχια καί μέ δόντια νυχθημερόν νά κρατήσει καί νά συγκρατήσει τά παιδιά του ἐν τῷ Θεῷ. Καί ὅταν αὐτά παραστρατοῦν, σέ Ἐκεῖνον ἐναποθέτει τίς ἐλπίδες του, καί ὅταν ἀποτυχημένα ἐπιστρέφουν, μιμούμενος τόν Πατέρα του, διάπλατα ἀνοίγει τίς ἀγκάλες του καί τά κατασπάζεται. Ἄγιος εἶναι ὁ βιοπαλαιστής, πού, ἐνόσω ἐργάζεται, ὁ νοῦς του δέν ξεκολλᾷ ἀπ' τόν Θεό καί κάθε του ἐπαφή μέ τούς ἀνθρώπους εἶναι ἐμπειρία χαρᾶς, ἀγάπης καί φωτός, καθρέφτισμα τῆς πνευματικῆς του κατάστασης, προσευχῆς καί ἐν Θεῷ ἀγάπης.

Ἄγιος εἶναι κάθε πιστός πού πάνω ἀπό ὅλους καί ἀπ' ὅλα ποθεῖ τόν Θεό καί σάν μικρό παιδί ἤ ἔγνοια του εἶναι νά τρέξει γιά νά χαρεῖ καί νά ἀναπαυτεῖ στήν ἀγκαλιά τοῦ Πατέρα του. Πού ἀπό τό χάραμα τῆς Κυριακῆς βρίσκεται ἐντός τοῦ Ναοῦ μέ ὀρθάνοικτα τά μάτια, νά προσπαθεῖ νά ξεζουμίσει κάθε

τοιχογραφία, κάθε ὕμνο, κάθε εὐχή, κάθε σταγόνα τῆς Θείας Κοινωνίας. Ἅγιος εἶναι ὁ νέος, πού, παρά τίς ἀπανωτές καί ἀδίστακτες ἠθικές προκλήσεις, ἐπιμένει νά ἀντιστέκεται καί νά μὴν ἐνδίδει, νά μένει καθαρὸς καί ἄμεμπτος γιὰ τὴν ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ. Ἅγιος εἶναι ὁ νέος πού τολμᾷ νά ὁμολογεῖ τὴν ἐν Χριστῷ ζωὴ του στὸν περίγυρό του, παρά τὸ ὅποιο κοινωνικὸ καί συναισθηματικὸ κόστος.

Ἅγιος εἶναι ὁ γιατρός, ὁ νοσοκόμος, ὁ στρατιωτικὸς, ὁ δημόσιος ἢ ὁ ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος, ὁ οἰκοδόμος, ὁ ἐλαιοχρωματιστής, ὁ κουρέας, ὁ παπουτσής, ὁ ἐπιχειρηματίας, ὁ πωλητής, ὁ ἐστιάτορας, ὁ μηχανικὸς, ὁ ἠλεκτρολόγος, ὁ ὑδραυλικὸς, ἀκόμα καί ὁ βοθοκαθαριστής πού μαρτυρεῖ Χριστόν καί Ἐκκλησία, κάνει τὸ ἐπάγγελμά του ἀφορμὴ δοξολογίας πρὸς τὸν Θεό, εὐκαιρία προσφορᾶς καί βοήθειας πρὸς τὸν πλησίον του, ἔμπνευση καί ὀρθόδοξη μαρτυρία τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς του στό περιβάλλον του, ἄσκηση ὑπομονῆς, ταπείνωσης, ἀγάπης, ἐκκοπῆς τοῦ ἰδίου θελήματος καί ἐφαρμογῆς τοῦ Θείου. Ἅγιος εἶναι ὁ ὅποιοσδήποτε, πού, παρά τίς ἀλλεπάλληλες καί φρικτές του πτώσεις, νικᾷ τὸν ἐγωισμό του, ἀντιστέκεται στὴν ἀπόγνωση καί ἐπιστρέφει μετανουημένος, χύνοντας ἀστείρευτα δάκρυα κάτω ἀπὸ τὸ πετραχήλι τῆς ἐξομολόγησης. Γενικά, μέ ὅλα τὰ μικρά καί ἀδιόρατα, τὰ τόσο ἀνυποψίαστα, ὁ ὅπου γῆς χριστιανός, ἐφ' ᾧ ἐτάχθη ἀγιάζει. Γενικά, ἔτσι ἀπλᾶ ὁ κόσμος ἐν κόσμῳ ἀγιάζει. ❖

Η ΣΚΛΗΡΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ

Γέροντος Σωφρονίου τοῦ Essex

Η πορεία μέ τόν Θεό δέν εἶναι πάντα ἀνώδυνη γιά τόν ἄνθρωπο. Τό ἴδιο δέν εἶναι πάντοτε εὐκόλη καί ἡ ζωή μέ τούς ἁγίους. Πολλοί σκέφτονται μ' ἀφέλεια πώς ὅλα εἶναι εὐχάριστα μέ τούς ἁγίους. Λυποῦνται γιατί ζοῦν ἀνάμεσα σ' ἁμαρτωλούς καί νοσταλγοῦν νά συναντήσουν ἕναν ἅγιο. Ἡ προηγουμένως θλιμμένη ψυχή νομίζει, ἐξαιτίας τῆς γεμάτης ἀπό χαρά καί ἐλπίδα συναντήσεως, πώς ἡ διαμονή μέ τούς ἁγίους ἐπενεργεῖ πάντα τόσο χαροποιά στήν ψυχή. Ὅμως ἀπατάται.

Κανένας ἅγιος δέν μπορεῖ νά μᾶς ἀπελευθερώσει ἀπό τόν ἀναπόφευκτο ἀγώνα κατά τῆς ἁμαρτίας πού ἐνεργεῖ μέσα μας. Μπορεῖ νά συνεργήσει μέ τήν προσευχή, νά βοηθήσει μέ τόν λόγο καί τή διδαχή, νά ἐνισχύσει μέ τό παράδειγμά του, ἀλλά εἶναι ἀδύνατο νά μᾶς ἀπαλλάξει ἀπό τόν κόπο καί τήν ἄσκηση. Ὅταν ὁ ἅγιος μᾶς προσκαλεῖ καί μᾶς ἐλκύνει νά ζήσουμε σύμφωνα μέ τίς ἐντολές, μπορεῖ νά μᾶς φανεῖ «σκληρός».

Εἶπαν, καί ἐξακολουθοῦν ὡς τώρα μερικοί, γιά τόν ἴδιο τόν Χριστό: «σκληρός ἐστίν οὗτος ὁ λόγος· τίς δύναται αὐτοῦ ἀκούειν;» Ἔτσι καί ὁ λόγος τῶν ἁγίων, ὅταν ἀπαιτοῦν νά τηρήσουμε τίς εὐαγγελικές ἐντολές, γίνεται δυσβάστακτος καί «σκληρός». ❖

ΑΓΙΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ Ο ΕΛΕΗΜΟΝ

Ἄρχιμ. Ἰσαάκ

Πρωτοσυγγέλου Ἱ. Μητροπόλεως Λεμεσοῦ

Χίλια τετρακόσια χρόνια ἔχουν περάσει ἀπό τήν κοίμησιν τοῦ πολιούχου Ἁγίου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Λεμεσοῦ, τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Ἐλεήμονος.

Ἡ ζωὴ τοῦ πατριάρχου Ἁγίου Ἰωάννου ὑπῆρξε θαυμαστή. Ὑπάκουος στήν ἐντολή τοῦ Θεοῦ, ἀπαρνήθηκε τά πάντα στόν κόσμον αὐτό, γιά νά τόν ὑπηρετήσῃ.

Ζοῦσε στή γῆ, ἀλλά ἡ ματιὰ του ἦταν προσηλωμένη στόν οὐρανό καί ἡ καρδιά του κτυποῦσε γι' Αὐτόν.

Κίνητρό του σ' ὅλα, εἶχε τή βαθιά ἀγάπη του στόν Θεό καί τά παιδιά τοῦ Θεοῦ. Μέ τήν ἀγάπη ξεκινάει τήν πατριαρχία του, ἀλλά καί μέ τήν ἀγάπη τήν ἀγία συμπληρώνει τή ζωὴ του καί τήν παραδίδει στόν Πλάστη καί Θεό του.

Ἡ ἀγνή καί χριστιανική καρδιά του θά μείνει ὀλοζώντανο φωτεινό παράδειγμα γιά νά διαλαλεῖ ἀνά τούς αἰῶνες τί μπορεῖ νά πετύχει στή ζωὴ ἓνας ἄνθρωπος, ὅταν εἶναι γνήσιος Χριστιανός «θείῳ ζήλῳ πεπυρωμένος».

Τό ψυχικό μεγαλεῖο τῆς ἀγάπης τοῦ Ἁγίου μας τό βλέπουμε παντοῦ στή ζωὴ του. Τά παραδείγματα τῆς ἀγάπης στό βίον του κατάσπαρτα. Στοργικός, ἀληθινός πατέρας. Οἱ ναυαγοί τῆς ζωῆς βρίσκουν περίθαλψη, ἀγάπη, λιμάνι στοργῆς.

Ὁ φλογερός Πατριάρχης προσφέρει τά πάντα γιά τούς ἄλλους. Ἡ προσφορά τῆς ἀγάπης του δέν περιορίζεται μόνο στήν ἀνακούφιση τῆς φτώχειας καί τῆς δυστυχίας, ἀλλά βλέπει καί τόν κίνδυνο τοῦ «λιμοῦ τοῦ ἀκοῦσαι λόγον Κυρίου» καί γι' αὐτό τρέχει γιά τή θεραπεία καί αὐτῆς τῆς ἀνάγκης, μέ τό νά κτίσει ναούς γιά νά γίνουν λιμάνια παρηγοριᾶς καί σωτηρίας τῶν ψυχῶν τῶν ἀνθρώπων.

Μέ δική του μέριμνα, προσφέρεται μέ ζῆλο ἀπό ἔμπειρους καί πνευματικούς ἀνθρώπους ἡ διαφώτιση τῶν πιστῶν καί τά πάντα διατίθενται μέ προσοχή γιά τή δημιουργία μίας κοινωνίας στήν ὁποία νά βασιλεύει τό θέλημα τοῦ Θεοῦ.

Γίνεται ὁ Ποιμῆν ὁ καλός, ὁ ὁποῖος ξέρει νά θυσιάζει καθημερινά κόπο, χρῆμα, ἀνάπαυση γιά τό ποιμνιό του καί τούς χριστιανούς του.

Γίνεται ὁ στοργικός Πατέρας πού τίποτε ἄλλο δέν βλέπει μπροστά του, παρά τή σωτηρία τῶν ψυχῶν «ὑπέρ ὧν Χριστός ἀπέθανε».

Περίπατος, ξεκούραση, ψυχαγωγία γί' αὐτόν δέν εἶναι τίποτε ἄλλο ἀπό ἐπισκέψεις στά πονεμένα παιδιά του, ἐκεῖ πού ἔστησε τρανό Βασίλειο ἡ ἀγάπη του.

Ἡ διακονία τοῦ θελήματος τοῦ Θεοῦ καί τῶν ἀδελφῶν τοῦ Χριστοῦ τηρεῖται σταθερά καί ἥρωικά, μέχρι τήν τελευταία ἡμέρα τῆς ἐπιγείου ζωῆς του.

Ἡ Μητρόπολη Λεμεσοῦ χαίρεται καί ἀγάλλεται πού σέ ἓνα τέτοιο ἀνάστημα καί ὑπεράξιο τέκνο της βρίσκουν πλήρη ἐφαρμογή τά λόγια του Κυρίου μας «Μακάριοι οἱ ἐλεήμονες ὅτι αὐτοί ἐλεηθήσονται».

Χαίρεται ἡ Μητρόπολη Λεμεσοῦ, γιατί δικαίως ἡ Ἐκκλησία ἔδωσε τήν ἐπωνυμία «Ἐλεήμων», διότι ὁ Ἅγιος ἐνσάρκωσε στήν καλύτερή της μορφή τήν ἐλεημοσύνη.

Εὐχόμαστε καί προσευχόμαστε, ἡ χάρις τοῦ Ἁγίου καί Πολιούχου μας νά σκεπάζει ὅλους καί ἡ εὐωδία τῶν πράξεών του νά εὐωδιάσει τή ζωή μας καί νά μᾶς ὀδηγήσει πρὸς μίμηση αὐτοῦ. ❖

ΟΙ ΠΕΡΙΖΗΤΗΤΟΙ ΨΗΘΡΩΠΟΙ

Γέροντα Αίμιλιανού Σιμωνοπετρίτη

Εχετε παρατηρήσει ποιοί άνθρωποι είναι αγαπητοί και περιζήτητοι; Όσοι διακονούν, όσοι είναι πέρα για πέρα ήρεμοι και πρόθυμοι να αποδεχθούν την γνώμη του άλλου, την επιθυμία του, την σκέψη, την ενέργειά του, τό άμάρτημά του, τό πάθος του, την εύγένειά του, την άγένειά του, πού ή ευαισθησία τους είναι στραμμένη προς τόν Θεόν και προς τούς ανθρώπους.

Αντιθέτως, αυτοί πού θέλουν να ύπερασπίζον τόν εαυτό τους, πού θέλουν να έχουν θέση, γνώμη, σκέψη, να διεκδικήσουν ένα δικαίωμα, να επιβάλλουν την γνώμη τους – άκουσέ με, λένε, και μετά κάνε ό,τι θέλεις – γίνονται αντιπαθητικοί. Γιατί να σέ άκούσω, βρέ άδελφέ; Έγώ αυτό θέλω να κάνω. Βέβαια, από ταπεινώση ή έξυπνάδα – τό ίδιο είναι – θά σέ άκούσω, αλλά έσύ έχασες. Όποιος αφήνει άνέγγιχτους τούς άλλους από την παρουσία του, όποιος τούς αφήνει ελεύθερους να κάνουν ό,τι θέλουν και ή μόνη σχέση του μαζί τους είναι ή σχέσης τής διακονίας, τής ύπηρεσίας, του έσχάτου ανθρώπου, ό άπλός, ό ταπεινός, ό άνεπιτήδευτος, αυτός είναι πάντοτε ό αγαπημένος. Όσοι ζητούν, άπαιτούν, παρακαλούν, αυτούς, από μακριά τούς βλέπεις και τούς αποφεύγεις.

Όλα αυτά δέν έχουν θέση σέ μία ψυχή ή όποία άγνίζει εαυτήν και την εύτρεπίζει για τόν Θεόν. Όποιος δέν προσέχει και ύποστηρίζει τό θέλημά Του, την γνώση Του, αυτός κερδίζει την έχθρα, δέν τόν αγαπάει κανείς. ❖

ΚΗΝΗ ΓΕΡΟΝΤΟΣ ΕΠΙΦΑΝΙΟΥ ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΥ

Σάββα Ἀλεξάνδρου

Θἄββᾶς Ἰσαάκ ὁ Σύρος ἀναφέρει: «Ἄνθρωπο πού λάμπει, κοσμημένος ἀπό τίς ἀρετές, πού διακρίνεται γιά τήν ἀπλότητά του, πού ἔχει φωτεινό βίο, συνάμα δέ, σοφία καί ταπείνωση, ποιός πότε εἶδε;».

Ἐνα τέτοιο πρόσωπο, πρότυπο ἤθους καί ἀγιότητος, ὅπως σκιαγραφεῖται ἀπό τόν πῖό πάνω Πατέρα τῆς Ἐκκλησίας μας, ὑπῆρξε καί ὁ μακαριστός γέροντας Ἐπιφάνιος Θεοδωρόπουλος. Ἦταν ἄριστος γνώστης, τόσο τῆς Παλαιᾶς ὅσο καί τῆς Καινῆς Διαθήκης, ὅπως, ἐπίσης, καί ἄριστος κάτοχος τῆς Πατερικῆς σοφίας καί τῶν ἱερῶν κανόνων.

Πέραν ἀπό τήν ἄριστη θεολογική του κατάρτιση, ὁ ἴδιος γνώρισε καί βίωσε τόν Θεό διά τῆς ἀγάπης πρὸς τόν πλησίον. Ὁ ἅγιος Μάξιμος ὁ Ὁμολογητής λέει: «Ὁδός ἐμπειρικῆς βίωσης τοῦ Θεοῦ εἶναι τό νά ἐλεεῖς τόν ὅποιονδήποτε ἐμπερίστατο ἄνθρωπο». Νά σημειωθεῖ πῶς ὁ ἴδιος βοήθησε οἰκονομικά κι ἔγινε ἔτσι ἡ αἰτία νά σπουδάσουν ἑκατοντάδες ἄποροι φοιτητές. Ἡ ἐπιλογή του γι' αὐτό τό θέμα δέν στηριζόταν ποτέ σέ θρησκευτικά ἢ ἄλλα κριτήρια ἀλλά μόνο στό ὅτι ὁ κάθε ἄνθρωπος πού ὑπέφερε, στήν προκειμένη περίπτωση ὁ κάθε νέος πού εἶχε πρόβλημα οἰκονομικό, ἦταν μία εἰκόνα Θεοῦ, πού, ἐπειδή ἔχρηζε βοήθειας, ἔπρεπε νά βοηθηθεῖ. Χαρακτηριστική

ὕπῆρξε ἡ περίπτωση ἐνός φοιτητῆ ἰατρικῆς πού ἄλλοι συμφοιτητές του τόν σύστησαν στόν Γέροντα ὡς ἄπορο. Ὅταν συναντήθηκε μαζί του τοῦ δήλωσε πῶς ἦταν ἰδεολογικά ἄθεος καί μάλιστα ἐπιχειρηματολογούσε γι' αὐτό. Ὅταν τελείωσε ἔμεινε ἔκπληκτος ἀπό τή θέση τοῦ Γέροντα. «Τό ὅτι εἶσαι ἄθεος εἶναι ἕνα. Τό ὅτι ἔχεις ἀνάγκη εἶναι ἄλλο. Θά σέ βοηθήσω». Στό τέλος, μέ τήν ὅλη ποιμαντική καί παιδαγωγική του προσέγγιση, τόν ἔφερε στήν Ἐκκλησία. Νά σημειωθεῖ πῶς, ὅταν ὁ Γέροντας ἀρρώστησε μέ καρκίνο, οἱ γιατροί, πού ὁ ἴδιος ἐσπούδασε, ἐκ περιτροπῆς τόν διακονοῦσαν μέχρι πού ξεψύχησε.

Ἐξάλλου, πλεῖστες ὅσες φορές ἔστειλε πνευματικά του παιδιά στό φαρμακεῖο, δίνοντάς τους τά χρήματα καί τίς συνταγές γιά τά φάρμακα ἀπόρων ἀνθρώπων πού δέν εἶχαν τήν οικονομική εὐχέρεια νά τά ἀγοράσουν οἱ ἴδιοι. Ὁ ἴδιος βίωνε ἐμπειρικά τόν λόγο τοῦ Μεγάλου Βασιλείου: «Δάνεισε ὁ ἄπορος τόν πλούσιο Θεό καί πιστεύσε πῶς Ἐκεῖνος πού παίρνει τή βοήθεια, γι' αὐτούς πού ὑποφέρουν, θά σοῦ δώσει πλούσια τή χάρη Του».

Αὐτός, λοιπόν, ὑπῆρξε ὁ Ὅσιος Γέροντας. Μία δυνατή ἐμβληματική μορφή στόν χῶρο τῆς Ὁρθοδοξίας. Ὅσοι τόν ζήσαμε θά μπορούσαμε νά ἐπαναλάβουμε γι' αὐτόν ἐκεῖνο πού εἰπώθηκε γιά τόν Ὅσιο Ἰάκωβο, τόν ἐν Εὐβοίᾳ, ἀπό τά πνευματικά του τέκνα: «Σέ εὐγνωμονοῦμε ἀπό καρδιάς, γιατί ὑπῆρξες, γιά ὅ,τι ἦσουν γιά μᾶς, γιά ὅ,τι μᾶς πρόσφερες, γιατί σφράγισες τή ζωή μας μέ τή σφραγίδα τῆς παρουσίας σου». ❖

Ο ΠΑΝΑΗΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

Παναγιώτη Καπαρή

Ο Παναής τῆς Ἐκκλησιᾶς», ἦταν ἡ καθημερινή προσφώνηση τῶν λυσιωτῶν γιά τόν καντηλανάφτη τῆς Παναγίας τῆς Χρυσολυσιώτισσας. Αὐτό ἀρκοῦσε γιά νά φανερώσει τήν ἀγιότητα τοῦ βίου τοῦ ἀνθρώπου, ὁ ὁποῖος στή συνείδηση ὄλων τῶν λυσιωτῶν ἦταν καί εἶναι ὁ ἅγιος τοῦ χωριοῦ, μαζί καί μέ τά ἅγια ἀδέλφια του, Βασίλη καί Τρυφῶν. Ἀποτελοῦσαν μία ιδιόμορφη μοναστική κοινότητα ἐντός τοῦ χωριοῦ. Ὑπηρετοῦσαν ἀμισθί τήν Ἐκκλησία τῆς Παναγίας καί μυστικά στήριζαν καί κατεύθυναν πνευματικά, ἀλλά καί ὑλικά, ὄλους τούς πονεμένους τοῦ χωριοῦ. Μέ τήν ὑψιστή ἀρετή τῆς διακρίσης, ποτέ δέν παραγνώριζαν τούς ἱερεῖς καί τίς ἐκκλησιαστικές ἐπιτροπές καί ἐργάζονταν μέ ταπείνωση καί ἀγάπη, γιά τό θέλημα τοῦ Θεοῦ.

Ὁ πόθος γιά ἀγγελικούς ἀγῶνες στήν Ἱερά Μονή τοῦ Σταυροβουνίου, δέν ἐκπληρώθηκε λόγω τῆς τότε ἡμερολογιακῆς διαμάχης. Ὡστόσο, ὑπακούοντας στόν πνευματικό τους, τόν Γέροντα Κυπριανό, μετέφεραν τούς μοναστικούς ἀγῶνες ἐντός τοῦ χωριοῦ. Εἶναι χαρακτηριστικά τά λόγια τοῦ παπποῦ Παναῆ: «Νά λές. Νά τά ἡνία, Θεέ μου. Ὅδηγα ἐσύ καί ἐγώ δέν ἔχω δύναμη. Ὅπου θέλεις πάρε με. Καί ἂν ἔλθουν ἔτσι τά γεγονότα πού δέν τά λογάριασες, μήν πείς πώς ἐγώ ἀλλιῶς τά λογάριασα καί ἀλλιῶς ἦρθαν. Ἐκεῖνος, ὁ Θεός, τά ἔκανε ἔτσι γιά τό συμφέρον σου καί νά τά δέχεσαι».

Τά λόγια τοῦ παπποῦ Παναῆ, ὅπως καταγράφηκαν μετά θάνατο ἀπό πολλούς συνομιλητές του, δέν ἀπέχουν ἤ μᾶλλον δίδουν συνέχεια σέ ῥήσεις ἀπό τά συναξάρια. «Δέν πιστεύω νά βρεθεῖ πλάσμα μέσα στόν κόσμο, πού νά τά ἔχει ὅλα, νά μήν δοκιμάζεται, νά μήν ἔχει ἕνα σταυρό νά σηκώνει. Εὐτυχής εἶναι ὅποιος εἶναι εὐχαριστημένος μέ ὅ,τι ἔχει καί ὅ,τι εἶναι».

Σήμερα ὑπάρχει σέ ἐξέλιξη ἕνας καλός προβληματισμός, κυρίως σέ ἐκκλησιαστικούς κύκλους, γιά τό θέμα τῆς ἀγιοκατάταξης τοῦ Παναῆ ἤ καί τῶν τριῶν ἀδελφιῶν Παναῆ, Βασίλη καί Τρυφονοῦς. Ἦδη ἔγινε τό πρῶτο μεγάλο βῆμα τῆς ἀναγνώρισης στή συνείδηση τῶν πιστῶν τῆς ἀγιότηας, σέ πρῶτο ἐπίπεδο τοῦ Παναῆ καί σέ δεύτερο ἐπίπεδο καί τῶν τριῶν ἀδελφιῶν. Δέν ἔχει σημασία ἡ τυπική ἀνακήρυξη ἑνός ἀγίου, ἀλλά σημασία ἔχει ἡ παρρησία, τήν ὁποία ἔχουν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ οἱ ἅγιοι καί τά θαύματα τά ὁποία ἐπιτελοῦν, πάντα γιά τήν σωτηρία τῶν πιστῶν. Ὁ Παναῆς, ὁ Βασίλης καί ἡ Τρυφονοῦ, εἶναι στή συνείδηση ὄλων τῶν λυσιωτῶν καί ὄλων ὄσων ἔζησαν κοντά τους, ἅγιοι ἄνθρωποι καί βρίσκονται στόν παράδεισο. Ὡστόσο, τηρώντας τά λόγια του Παναῆ, πρέπει νά ἀφεθοῦν τά ἡνία τῆς ἀγιοποίησης στόν ἴδιο τόν Θεό. ❖

LACRIMAE RERUM
(ΔΑΚΡΥΑ ΠΡΑΓΜΑΤΩΝ)

Παγκόσμια γλώσσα δέν εἶν' ἡ μουσική –
Ρωτῆστε τοὺς κωφοὺς καὶ μογιλάλους.

Παγκόσμια γλώσσα δέν εἶναι τὰ χρώματα κ' ἡ ὀμορφιά –
Ρωτῆστε τοὺς ἀμβλύωπες καὶ ἀομμάτους.

Παγκόσμια γλώσσα δέν εἶναι μήτε τό χαμόγελο,
οὔτε κᾶν ὁ ἔρωτας

Ἡ γλώσσα ἡ παγκόσμια καὶ οἰκουμένηκή εἶναι τὰ δάκρυα.

Αὐτά καὶ μόνο. Ἀποκλειστικῶς αὐτά.

Τὰ δάκρυα.

Μητροπολίτης Προικονήσου Ἰωσήφ